KLEMMOU ANN DUD

ENEP AR RE HO REVIN HAG HO ZROMPL

Me a voto evit DANIEL, rak re a draou am euz da bea abaoue ema ar Republik o c'hoari vaz.

Ama, var ar meziou,
Omp siouaz ! goall-gasset,
Gant Republik hag he c'hargou
Ni paëzantet a zo flastret.

Al labourer douar
A ia tam ha tammik,
He holl arc'hant gant tud digar
Dre m'int mistri ar Republik.

Bemde gresk an taillou
Var gein al labourer,
Ha pea renk brema kargou
Euz he barkou ha prajeier.

Rei a renko arc'hant
Evit doriou he di,
Da larda ar gouarnamant
A zo brema o kommandi.

Ouspen e c'houlenner
Arc'hant 'vit prenestou,
Digant ar paour keaz labourer
'Vit larda tud vraz ar c'heriou.

Al labourer douar
A baë kargou 'vit ti,
Evit he holl loenet, he gar,
Ha betek zoken, 'vit he gi !

Paotret ar Republik
'Deuz tromplet ar paëzant ;
N'eur 'laret vije penvidik
Gantho hag ho gouarnamant.

Siouaz ! d'al labourer,
Ar republikanet
O deuz en taolet er vizer,
Goude en beza touellet.

Brema veler mounis
An oll labourerien
O vont gant Republik iskis,
Evit larda he lakisien.

Al labourer douar,
Hirio kent guerza
Da baotret kear evit he iar
Ann octroa a renko pea.

Rei a renk ar paëzant
Gueneïen 'vit he viou,
Evit he leaz hag he aman,
Ha daou pe dri 'vit he goleou.

Ar paour kez labourer
Divar he blouz, he foenn,
A rank pea da baotret ker
Ann deok euz he labourou tenn.

'Vit karr ha char-a-ban
Ouzomp holl ann istor,
Ez a daou vennek e kraban
Ar bouc'hiz braz moncheu Astor.

Ne c'hell ket ar paëzant
Na guerza, na prena,
Anez ve ar gouarnamant
O c'houlen arc'hant diganta.

Didan ar Republik,
E rer gant ann arc'hant,
Divar goust paour ha penvidik
Aleiz a draou zo diskiant.

Arc'hant al labourer
A ve laket siouaz !
Evit serra, prenna tier,
Ha betek 'vit diskarr ar groaz.

Ober rer d'ar paëzant,
Kass he vugaligou
Da skoliou ar c'houarnamant,
Zo enebour d'ho eneou.

D'ar vugale er skol
Vo roet an ampoezon,
Gant mistri difeiz ha diroll
'Vit kontammi d'eo ho c'halon.

Gant ar Republik hag ar Republikaned, a velomp brema sklear n'hon deuz nemet brezel ha dizurz da gaout. Brezel Tunis a oar an holl a zo bet gret evit sikour ar Republikaned da zestum arc'hant divar gorfou hor zoudarded lazet. Brema emaint adarre o klask an tu da laërez ha da laza hon tud du-ze en Tonkin. Siouaz ! lazet ho deuz dija meur a hini dre ho faotou.

Diouallomp mad, gant aoun na vemp paket gant ar Republik. Guella tra hon euz da ober eo voti evit Daniel ; rak ar Chin ha Bro-Zaoz a ra daoulagad du d'eomp.

Hag ouspenn, debret a vo ar Frans gant gouarnamant difeiz ha dizoue ar Republik ; hep dale a vo lakeat an dud var an douar noaz da gousket. Guelit nak a arc'hant a zispigner evit sevel tier-skol ; evit ober hentchou-houarn e pep leac'h ha betek e kreiz an Afrik... Sellit euz an tri gazern braz-se a zaver e Kemper, hep kounta an daou all a vo savet c'hoaz ! Ar re-ze n'ho zaver ket gant puneaz, na laou keriz, hogen, gant ho arc'hant hag arc'hant an dud a zivar ar meaz. N'euz fors piou oc'h, labourer douar pe vicherour, evit ma karit mad ho pro hag hoc'h hini hoc'h-

B 16

unan, ne hellit ket reï ho mouez da eur republikan, d'an aotrou *Astor, Mear Kemper,* ha magaden Loïs Hemon.

Evid-omp-ni, labourerien douar ha micherourien a Ergue-Vraz ; a Ergue-Vian ; a Gerfeunteun ; a Bleveil ; a Bluguën hag a Benhars n'hon deuz nemet eun dra da ober ; voti evit Renan (René) Daniel, a Bleveil ; heman a zo eur paëzan hag eul labourer douar evel eur galz ac'hanomp. Gouzout a ra ive mad tre, pegement a boan ho deuz an dud ho c'hounid ho guenneïen, ha ne'z aïo ket d'ho zeuler dreist ar penn, e c'hiz eur bourc'hiz, n'en deuz gouezet morse petra eo kaout poan !

Ar Republik a ra muioc'h a deil evit a blouz he deuz da c'houzia, rak, kaer he deuz kreski an taillou, ar c'hargou hag ar patanchou ; laërez ar veleïen ; delc'her gant-hi dek guennek dre ugent real divar renchou ar paour hag an ospitalliou ; kemer c'hoaz daou vennek dre bevar real euz ar-c'hant ar C'hesiou d'Epargn ; he dispignou a zo bepret treac'h d'he gounidegez, hag evel-se e rank kemer dle e pep kiz ; evit ober brezel da Zoue, d'ar Frèred, d'ar Seurezed ha bete da Groaz Jezuz-Krist he unan. Ne ket bet aoualc'h d'hor gouarnamant fall en em zamma he unan ; aliet en deuz ar c'heariou hag ar c'hommuniou d'en em zamma ive, evit sevel skoliou fall da goll ar vugale !

Var an dra-ze, e lavarer, ar pez n'eo ket eun enor evit Astor, Mear Kemper, penaoz ar vugale a zo brema en ho maillurou, ne vezint ket koz avoalc'h evit guelet dizlea anezhi, euz ar dle dastumet en he amzer... Hag e rafomp hor mouesiou da eun den, evel hennez ! Birviken !

Gouzout a reomp a zo kalz tud, ha fors zoken, a voto evit Daniel. Ha setu ama perak :

Da genta, e kear, ar re a zo o chom e Bourlibou, var hent Douarnenez, a vel brema sklear emaïnt o vont da goll ho gounid-barâ gant an hentchou-houarn nevez ; ar re a zo o chom e Sant-Vao, a lavar ho deuz ive kalz koll, rak kement tra a zeue kentoc'h e kear dre an hentchou-ze, a dremeno brema hep na c'hellint ho c'houesa !

D'an eil, e velont penaoz n'eo bet kaset ar Frered kuit. euz skoliou ar gommun, nemet evit ober d'ezho dispign muioc'h a arc'hant ha kaout falloc'h skol d'ho bugale.

D'an trede, tud kear holl, micherourien, mac'hadourien evel re all, a vel eo en em glevet ar republikaned d'ho revina, hag emaint o klask-ho lakaat var ar plouz da gousket, hag ober d'ezho ha d'ho bugale mervel gant an naon !

Setu aze ar C'honcour a dlee beza e Kemper er bloaz a zeu, kaset da Vrest ! Piou a zo kaoz ma ia da Vrest ? Ar Republikanet eo ho deuz great an taol ; p'eo guir int ar vistri *partout.* N'euz den ebed da veza tammallet nemet-ho ! Loïs Hemon, hon Depute, a zo republikan, ar Prefed, n'eo ket guen-tre ken-neubeut ; marteze eo zoken ru-glaou ; an aotrou Astor, Mear, n'eo ket ar pez a hanver klerikal, rak ma vije bet, n'en dije ket lezet ober d'ar Frered ar pez a zo bet great, *surtout,* goude m'en devoa prometet ho difenn ! Var biou neuze taoler ar beac'h ? var gein ar Republikanet p'ho deuz great anezhan.

Kemper a goll ouspenn kant mil lur, o koll ar C'honcour ; tier a zo ho deuz d'ezho ho-unan ouspenn tri mil lur goll, o koll ar C'honcour ! Nan, n'euz netra evit Kemper, nemet traou da bea ! setu perak, tud kear a lavare, drouk enn-ho : Ia, ni a garfe guelet Astor eat da foar an diaoul !

Alo ! ne ket avoalc'h lavaret ar pez ho deuz great ar Republikaned a fall ; red eo d'eomp holl goazed a Gemper, a zivar ar meaz, voti mad ; voti evit Daniel.

Daniel, ouspenn ma'z eo eul labourer douar, a zo ive gouiek evit gouzout petra a zo talvoudek d'eomp ha mad evit hor c'hanton.

Bezit sur, penaoz Daniel, ne voto ket egis m'en deuz great an Astor, evit derc'hel leoriou fall etre daouarn hor bugale ; rak gouzout a ra evel tad a famill, ez euz betek re a boan o klask ober tud fur euz ar vugale ; ha n'eo ket dao mont d'ho c'holl gant leoriou Compayré, o rei d'ezho da gredi e hell an dud beva hep beza eureujet, ha mervel hep sakramant ebed, ha beza goude taolet en douar evel eur c'hi hep dour benniget na pedenn ebed. Diskouezomp ez omp c'hoaz kristenien, o voti evit Daniel !

Quimper, impr. Ar. de Kerangal.